

## Spijziging, Marcus 8: 1-21

Het evangelie van Marcus bevat twee broodverhalen.

Het eerste in hoofdstuk 6 en dan nu vandaag in hoofdstuk 8.

Hoofdstuk 8 hebben we grotendeels gelezen.

Lied 383 vertelde ons van de eerste spijziging, 5 broden en 2 vissen.

Valt Marcus in herhaling, wat is de toegevoegde waarde van nog een broodverhaal?

Opvallend bovendien is dat er tussen hoofdstuk 6 vanaf vers 30 tot en met 8, 21 het woord brood veelvuldig voorkomt.

Het woord brood komt 17 keer voor en wanneer je woorden als brokken, kruimels, zuurdeeg daar nog bijtelt kom je boven de 20 uit.

Met zijn broodverhalen refereert Marcus aan verhalen uit het oude testament, aan de profeten Elia en Elisa.

Want ook al in die oud testamentische verhalen klonken ook al die geluiden.

Hoe zijn we in staat zoveel mensen te eten geven met een dergelijke kleine hoeveelheid brood?

Een schier onmogelijke zaak.

Wat Marcus ons aanbiedt zijn broodvermenigvuldigingen in overtreffende trap.

De spijzigingen die Jezus doet zijn van een ander gehalte schrijft Marcus.

Van een andere orde dan die van Elisa waarbij honderd twintig man verzadigd wordt met twintig broden.

Jezus doet wel aan de profeten denken en lijkt erop, maar hij is van een andere orde.

Groter. En dat wil Marcus de eerste christengemeente duidelijk maken. Breken van brood, wat in principe een gewoon, huiselijk gebeuren is, men doet het dagelijks, het wordt hier tot een sleutelbegrip, met een bijzondere boodschap. Marcus gaat in dit verhaal van vanmorgen ook weer uit van het teken. Zal het tweede verhaal ons meer zeggen dat het eerste?

Dan moet het tweede wel met meer bijzonderheden komen lijkt me.

Wat wijkt er af in het tweede in vergelijking met het eerste?

Kort gezegd: Bij het eerste gaat vijf broden en twee vissen en een menigte van vijfduizend mensen, met een restant van 12 manden brood. Vervolgens het tweede: zeven broden en enkele vissen, een schare van vierduizend mensen, met een overschot van zeven korven.

Minder mensen, teruglopende interesse in hem?

Het lijkt mijns inziens of er een lichte teruggang zit in dit verhaal, is Jezus over zijn hoogtepunt heen? Er is meer brood te verdelen, er blijft minder over.

Valt in het midden van het evangelie een teruggang te bespeuren?

Is het opgaan, blinken en verzinken, zoals je bij veel mensen die in de belangstelling staan, ziet gebeuren.

Is dat ook van toepassing op Jezus? Beslist niet, verre van dat....

Het bijzondere is dat in de bijbel, in Israel getallen op een andere wijze geïnterpreteerd worden dan wij dat doen.

Vier(duizend) is meer dan vijf (duizend) en zeven meer dan twaalf.

Vijf staat voor Israel met de Thora, vier voor de wereld, en zeven is het getal van de volheid.

Er zit wel degelijk een versterkende factor in.

Het heil begint bij Israel, bij de twaalf stammen en het verspreidt zich als een olievlek over de aarde, de wereld in, naar de vier windstreken.

Het eerste broodverhaal gaat specifiek over Israël en het tweede over anderen, de heidenen, de wereld. Het eerste verhaal roept ook veel sterker op om samen te delen met elkaar, wie niets heeft deelt met hem, maar die nog wel iets heeft.

Natuurlijk wordt er vandaag ook gedeeld maar er is meer, danken en zegenen krijgen speciale aandacht.

Jezus dankt voor brood en zegent vissen met een duidelijke bedoeling.

Ik kom er nog op terug.

Volgen we het verhaal verder dan zien we dat het eerste verhaal zich afspeelt in het joodse land in Galilea aan de oever van de zee en het tweede in heidens gebied Decapolis aan de andere kant van die zee. Israël het volk van de Thora, de vijf boeken van Mozes, de 12 stammen van Israël. En in breder verband: de wereld.

Beide verhalen hebben als centraal gegeven dat er sprake is van een grote schare en Jezus die medelijden heeft.

De vorige vertaling spreekt van ontferming, dat gaat mijns inziens met diepere gevoelens gepaard dan medelijden.

Jezus wordt tot in het ingewand getroffen, geraakt.

Zoals de eeuwige in Jesaja 51 zich troostend ontfermt over zijn volk en het moed in spreekt.

In beide broodverhalen trekt een grote schare mensen al enige tijd met Jezus mee.

Bij het verhaal van vanmorgen is er zelfs sprake van drie dagen.

Een nadenkertje. Drie dagen in een dorre, eenzame, verlaten omgeving.

Doods, leeg.

Bij woorden als: een grote schare, moet daar niet al te romantisch over gedacht worden.

Het kan ook als bedreigend op een mens af komen.

Wanneer mensen drie dagen met Jezus optrekken, bij hem zijn, en het brood raakt op, loop je tevens de kans op onrust, ruzie.

Kunnen losbarsten in geweld.

En Jezus ziet al deze mensen en zijn gemoed schiet vol.

Kijk ze toch eens.

Meestal zijn het zij, die buiten de boot vallen, niet meetellen.

Dan kun je ze toch niet zomaar laten gaan.

Door zijn ontferming, zijn aandacht hebben voor deze mensen, zou je kunnen zeggen ontstaat een gevoel van rust, hij overziet wat er zich voor hem beweegt.

Deze schare moet nog tot kudde worden, toegevoegd worden aan Gods kudde.

De mensen bevinden zich niet in het zachte gras, zoals we dan zo mooi zingen, nee op de kale vlakte, teken van de woestijn, de dorheid en daar bevinden ze zich al drie dagen.

Niet voor te stellen dat je het er uithoudt, brandende zon, geen water.

Jezus gaf hen de opdracht op de aarde te gaan zitten, de aarde die we bewonen en moeten bewerken.

Die we tegenwoordig uitbuiten en aan ons ondergeschikt maken. Jezus wil mensen terugbrengen tot hun oorsprong, begin.

En hij is het die hen zal verzadigen en zij zullen overhouden.

Maar voor het zover is breekt hij het brood en dankt.

Er wordt niet gesproken wat hij zegt, maar misschien is het een danken voor wat er is, al is het nog zo weinig, zeven en toch volheid.

Vissen staan hier voor het gebied waar men is, aan de andere kant van het meer, vis komt uit het meer.

Mensen zijn als vissen, een bonte verzameling, de volkeren.

Zij worden gezegend.

Ook zij horen er bij.

Verhaal twee gaat over hen die van ver gekomen zijn.

Een uitdrukking die in de bijbel staat voor het zich veraf bevinden van het heil van God.

Wanneer je geen deel hebt aan Gods ontferming en aan de gemeenschap van Israël, dan sta je aan de kant toe te kijken, van verre.

Wie de stap durft te wagen achter Jezus aan te gaan, dan verlaat een mens het heidendom en kom je tot God.

Gewoner kan het niet.

Twee tekenen die op elkaar lijken, maar wel twee, want op een been kan het heil niet staan.

Uitdelen aan allen, over kerkmuren heen.

Of het nu is in het groene gras gezeten of op een eenzame plaats. Bijzonder dit laatste, want in het evangelie staat dat er op de derde dag, vers 2, Jezus de zeven broden deelt en breekt, op de derde dag overwon hij de dood.

Pasen, zomaar midden in de zomer.

Het lijkt hier al sprake te zijn van Jezus die zijn leven geeft.

Hij is het brood uit de hemel, voor de evangelist Johannes een feit.

Maar Marcus wil het de mensen nog laten ontdekken.

Mensen moeten het zelf gaan ontdekken vindt hij.

Maar we zijn er helaas nog niet, er volgt nog een onverkwikkelijk scene met de farizeeërs.

Wanneer Jezus de mensen verzadigd naar huis gestuurd heeft gaat hij weer in de boot op weg naar het gebied van Dalmanuta.

En daar aangekomen wordt hij onmiddellijk lastiggevalen door de Farizeeërs. Zij willen een teken uit de hemel om hem te beproeven.

Alles wat zij om zich heen zien gebeuren heeft op hen geen enkele uitwerking van verwondering, zij staan op geen enkele wijze open voor het wonder.

Laat staan oog hebben voor de mensen.

Ze houden zich niet bezig met de mensen, maar meer met regels en wetten.

En Jezus weigert hen een teken te geven.

Daarom gaat Jezus weg, stapt in de boot en vaart naar de overkant.

En dan horen we opnieuw van brood.

De discipelen hadden vergeten brood mee te nemen.

Ze hadden niet meer dan een brood.

Wat, waar, wie is dat ene brood?

Dat kan niet anders of Marcus verwijst naar Jezus.

Hij is het brood des levens.

Maar de discipelen blijven stumperen in dit geheel.

Wij hebben geen broden.

Het is om moedeloos van te worden.

Ze hebben er totaal niets van begrepen.

Hun enige brood, brood voor onderweg, levensbrood, bevindt zich bij hen aan boord en ze zien het niet.

Ze begrijpen niets van dat ene brood en hebben het over vergeten te zijn broden mee te nemen.

En zien dat ene brood onder hen niet.

Is het misschien de troost die er voor ons ook uitspringt en de kansen geeft elke keer het opnieuw te proberen begrijpen?

Jezus leerlingen zagen het niet, hoe vaak zien ook wij het niet.

Een troost, elke keer is er de mogelijkheid opnieuw te horen en te leren verstaan.

Amen.